

Előszó

„Tévedés volna azt hinni, hogy a feladatok megoldása pusztán az értelem dolga. Az elhatározásnak és az érzelmeknek is fontos szerepük van. Ernyedt akarat és álmos beletörődés abba, hogy csak kell valamicskét csinálni, talán elég ahhoz, hogy egy sablonos iskolafeladatot megoldjunk. De ahhoz, hogy komoly tudományos problémákban eredményt érjünk el, olyan elhatározásra van szükség, amely éveket tartó fáradságos munkán és keserű csalódásokon is át tud segíteni.”

Pólya György

A Nagy Károly Matematikai Diáktalálkozó elindításában nagy szerepet játszott a – később a folyamatos működtetésében is részt vevő – Csemadok komáromi helyi szervezete, a komáromi magyar gimnázium és a komáromi ipari szakközépiskola. Ezek az intézmények 1986 és 1995 között – a matematikában tehetséges magyar középiskolás diákok részére – évente közös előadássorozatot szerveztek, amely tulajdonképpen megalapozta a Nagy Károly Matematikai Diáktalálkozó elindítását. Ezek az előadások – amelyeket neves magyarországi alkotó matematikusok és jeles matematikatanárok tartottak – a diáktalálkozó elindulását követően még négy évig folytatódtak. Az előadássorozat rendeltetése és célja – a matematika népszerűsítésén túl – az volt, hogy fokozza a matematika iránti érdeklődést és fejlessze a problémamegoldó gondolkodást.

Ezek a célkitűzések vezérelték a sorok íróját 1991-ben is, amikor első ízben megszerveztük a Nagy Károly Matematikai Diáktalálkozót. Később a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének (SZMPSZ) Országos és Területi Választmánya mellett a komáromi Eötvös Utcai Alapiskola is csatlakozott a célkitűzések megvalósításához. A hétvégi foglalkozásokat – évi rendszerességgel – a matematika tehetséggondozásban nagy tapasztalattal rendelkező tanárok tartották. Így a résztvevők betekintés nyerhettek egy-egy iskola matematikai műhelymunkájába.

Egy-egy diáktalálkozón általában 30-35 előadás (foglalkozás) hangzik el, öt-hat helyszínen, korosztályok szerint, az általános iskola 8-9. évfolyamától a középiskola legfelsőbb évfolyamáig.

2000-től a Debreceni Egyetem Matematikai Intézete és a Kántor házaspár jóvoltából a rendezvény előtt minden résztvevő tájékoztató füzet formájában kézhez kapja az előadások kivonatait.

A diáktalálkozónak évenként általában mintegy kétszáz résztvevője van. A meghívottak legtöbbször felvidékiek, illetve magyarországiak, de – az ötagú síp szellemében – tanárokat és diákokat hívunk meg rendszeresen Erdélyből, Délvidékről és Kárpátaljáról is.

Köszönet illeti az előadókat, akik évről-évre foglalkozásaikkal gazdagítják a repertoárt. E kötetben azoknak a tanároknak az írásai jelentek meg, akik a XIX. Nagy Károly Matematikai Diáktalálkozón szerepeltek, és akikkel más fórumokon is rendszeresen találkoztunk.

Csodával határos, hogy a rendezvény anyagi háttérét mindig biztosítani tudtuk. A támogatásokért minden évben meg kellett küzdeni. Voltak, akik egy-egy alkalommal támogatták a diáktalálkozót. Nagyrészt azonban a huzamosabb ideig támogató intézmények és magánszemélyek (elsősorban barátaim, volt tanítványaim, ismerőseim és Komárom környékének polgármesterei) nyújtottak segítő kezet. Nélkülük a rendezvény nem érthette volna meg a huszadik születésnapját.

E kötet megjelenésével kettős célt szeretnénk elérni. Egyrészt a nagyobb nyilvánosság számára is ízelítőt kívánunk adni abból a szakmai műhelymunkából, amelyet a diáktalálkozó előadói a Kárpát-medence magyar diákjainak matematika fejlődése, valamint a tanárok és diákok emberi kapcsolatának erősítése érdekében az elmúlt húsz évben kifejtettek.

Másrészt szeretnénk, ha ez a kötet jól használható szakköri segédkönyvként, feladatok és népszerűsítő témakörök inspiráló és a rendszeres iskolai foglalkozásokon azonnal reprodukálható, továbbfejleszthető gyűjteményként szolgálhatna. E cél érdekében az egyes szerzők anyagait gyermek-korcsoportok szerint igyekeztünk csoportosítani. Az első néhány előadás anyagát általános iskolásoknak, a kötet második részében elhelyezett feladatokat és cikkeket – a felhasznált előismertek alapján – a 11. és 12. osztályosoknak javasoljuk. Azokat az előadási anyagokat, amelyek főként egy-egy feladatsor részletes feldolgozása segítségével tárgyalnak egy témakört, két részben tárjuk az olvasók elé. Az első részben az előadások bevezetése, a szükséges fogalmak, elméleti ismeretek, matematika-történeti vonatkozások és – középük ágyazva – a feladatok szövege, a második részben pedig a feladatok szövege és megoldása található. Ezzel a koncepcióval a fokozott szakköri felhasználhatóságot, illetve az önálló feldolgozást kívánjuk támogatni. Reményeink szerint ezen szerkesztési elvek segítségével a kötet rendszeresen és könnyen használható majd.

Végezetül a kötet megjelenésért köszönetet mondok a Zalai Matematikai Tehetségekért Alapítvány titkárának, dr. Pintér Ferenc tanár úrnak, valamint a szerkesztői és lektori munkáért dr. Kiss Géza tanár úrnak, a nyomdai előkészítő tevékenységért pedig Bor Tímea tördelőszerkesztőnek.

Fogadják e kiadványt olyan szeretettel, amilyen szeretettel ezt Önöknek szántuk.

Oláh György
főszervező,
az SZMPSZ külső munkatársa

Komárom, 2010. november 26.